

ETICKÝ KÓDEX pracovníkov Krajskej knižnice v Žiline

Etický kódex ako súbor etických princípov a hodnôt

je záväzným dokumentom pre pracovníkov Krajskej knižnice v Žiline. Stručne a výstižne určuje a vyjadruje postoj pracovníkov knižnice k svojej práci, chápanej ako poslanie, k používateľom ako prijímateľom služieb knihovníka, ku knižnici ako inštitúcii a k jej zamestnancom, svojim kolegom.

Základné východisko

Knihovník vykonáva svoje úlohy v súlade s Ústavou SR, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a internými predpismi zamestnávateľa, vrátane ustanovení tohto etického kódexu. Pri vykonávaní svojich pracovných povinností kladie verejný záujem na prvé miesto a nekoná tak, aby bola narušená dôvera verejnosti voči knižnici. Uvedené zásady je knihovník povinný rešpektovať pri výkone svojho povolania.

Vzťah k používateľom a verejnosti

Knihovník je v komunikácii s používateľmi a návštevníkmi knižnice, ako aj s inou verejnosťou, zdvorilý a ústretový. Pozdravom každého návštevníka knižnice dáva najavo svoju ochotu pomôcť. Knihovnícku prácu chápe ako poslanie a tento princíp určuje jeho konanie pri poskytovaní knižnično-informačných služieb, aj pri reprezentovaní knižnice ako inštitúcie. Požiadavky na svoju osobu pri výkone povolania rieši s plným nasadením, prípadné konflikty rieši so snahou zachovania svojej dôstojnosti, rovnako ako dôstojnosti druhej osoby.

Informácie

Knihovník si váži právo všetkých ľudí na informácie a chápe ich dôležitosť pre osobnostný rozvoj jednotlivca, jeho vzdelávanie, trávenie voľného času, prácu a pôsobenie v spoločnosti a pre spoločnosť.

Zabezpečovanie slobodného prístupu k informáciám chápe ako svoje poslanie a základné hodnotové kritérium. Rešpektuje informačné potreby ľudí bez ohľadu na vek, občianstvo, politické presvedčenie, fyzické a duševné schopnosti, pohlavie, rasu, vzdelanie, náboženstvo či sexuálnu orientáciu. V princípe odmieta cenzúru s výnimkou legislatívnych ustanovení, nenesie však zodpovednosť za využitie poskytnutých informácií. Podporuje tematicky a druhovo široko koncipované dopĺňovanie knižničného fondu v súlade s akvizíčnou politikou knižnice.

Knihovník pomáha ľuďom pri vyhľadávaní informácií, jeho snahou je poskytnúť aj informácie, ktoré sa nenachádzajú fyzicky v Krajskej knižnici v Žiline, ale sú dostupné zo zdrojov iných knižničných a informačných inštitúcií alebo vo virtuálnej podobe. Zároveň podporuje rozvoj a využívanie čitateľskej zručnosti a informačnej gramotnosti používateľov

ako základu pre využívanie literárneho dedičstva a vedeckého poznania. Podporuje bezplatné poskytovanie základných služieb používateľom.

Snahou knihovníka je poskytnúť používateľovi informácie čo najobjektívnejšie, najvýpovednejšie a najkomplexnejšie. Zároveň podporuje transparentnosť informácií, ktoré sa týkajú verejných inštitúcií, súkromného sektora a všetkých ďalších inštitúcií.

Ochrana osobných údajov, rešpektovanie súkromia

Knihovník poskytuje informácie používateľom tak, aby bolo rešpektované právo na ich súkromie. S osobnými údajmi používateľa pracuje v zmysle príslušnej legislatívy v oblasti ochrany osobných údajov diskrétno a v nevyhnutnom rozsahu. Pred ostatnými používateľmi aj vo všeobecnosti chráni ich súkromie a anonymitu.

Otvorený prístup a duševné vlastníctvo

Knihovník si je vedomý hodnoty duševnej práce a preto chráni duševné vlastníctvo, rešpektuje autorský zákon a podporuje odvádzanie príslušných poplatkov autorským zväzom. Zároveň však uznáva princípy otvoreného prístupu, otvorených zdrojov a voľných licencií a usiluje sa presadiť výnimky z autorského práva pre knižnice a v prospech svojich používateľov.

Budovanie mena knižnice a osobnostný vzťah k výkonu profesie

Knihovník v súlade so svojim presvedčením buduje dobré meno Krajskej knižnice v Žiline, prezentuje sa ako hrdý zamestnanec inštitúcie, ktorá zohráva dôležité miesto v regionálnej kultúre a v živote mesta Žilina. Prispieva k pozitívnemu obrazu knižníckej profesie v spoločnosti. Svojím správaním a konaním reprezentuje knižnicu, preto sa vhodne oblieka a správa spôsobom, ktorý prispieva k budovaniu jej dobrého mena.

Knihovník sa snaží ciele knižnice dosiahnuť účinne a v záujme verejnosti. Vykonáva svoje povinnosti profesionálnym a kompetentným spôsobom, nezúčastňuje sa žiadnej činnosti, ktorá by bola s nimi v rozpore. Rešpektuje rozhodnutia svojich nadriadených a v prípade výhrad dodržiava štandardný postup. Výhrady rieši najskôr s príslušným nadriadeným. Rozvíja a prijíma konštruktívnu kritiku v rámci pracovných procesov, poukazuje na nedostatky, ktoré si všimol a hľadá efektívne a účinné spôsoby riešenia v súlade so zákonom. V rámci svojich pracovných povinností je povinný informovať nadriadeného o podozreniach z korupčnej alebo protispoločenskej činnosti, či akomkoľvek inom konaní, ktoré je v rozpore s týmto etickým kódexom. Rovnako je povinný informovať príslušné orgány o podvode, korupcii alebo o akomkoľvek inom konaní, ktoré predstavuje trestný čin alebo poškodzuje verejný záujem.

Čestne a zodpovedne zaobchádza s verejnými prostriedkami a chráni majetok knižnice pred poškodením, stratou, krádežou, zničením alebo zneužitím. Majetok knižnice môže používať na súkromné účely len so súhlasom nadriadeného.

Profesijný rast, kolegalita, vzťahy na pracovisku

Knihovník si je vedomý neustálych zmien v spoločnosti aj vo svojej profesii. V snahe nestat sa amatérom pracuje na svojom profesionálnom raste, využíva možnosti sebavzdelávania a profesijného vzdelávania vo svojom odbore. Spolupracuje s inými knihovníkmi a odborne s nimi napreduje.

S kolegami udržiava korektné vzťahy, správa sa k nim s rešpektom a úctou bez ohľadu na rasu, pohlavie, etnický alebo sociálny pôvod, farbu, sexuálnu orientáciu, vek, zdravotné postihnutie, náboženské alebo politické presvedčenie. Inšpiruje sa ich zručnosťami a poskytuje im svoje odborné poznatky, pomáha novým zamestnancom v procese ich adaptácie. Je pripravený obhajovať ich v prípade diskriminácie v zamestnaní. Spolupracuje s nimi aj pri presadzovaní verejného záujmu. Zapája sa do práce Spolku slovenských knihovníkov a knižníc, podporuje členstvo knižnice v profesijných združeniach knižníc.

Konflikt záujmov, prijímanie darov a iných výhod

Knihovník povyšuje záujem knižnice nad svoj osobný záujem. Nedovolí, aby prípadná vyhliadka osobného zisku či zisku pre blízku osobu, vyhliadka ekonomického alebo iného prospechu ovplyvňovala jeho správanie a ohrozila záujmy knižnice. Týmto pravidlom sa riadi najmä pri ekonomickej činnosti vo svojej organizácii, napr. verejnom obstarávaní či pri výberových konaniach budúcich pracovníkov knižnice.

Knihovník nesmie využívať svoje oficiálne postavenie na získavanie súkromných darov alebo výhod pri výkone svojich pracovných povinností. Neprijíma žiadne dary alebo výhody, ktoré by ho mohli viazať k darcovi, či reálne alebo zdanlivo ovplyvniť jeho rozhodovanie alebo sa nechať akokoľvek ovplyvňovať. Môže však prijať drobné dary v súvislosti s pohostením a s udalosťami osobného charakteru (napr. výročia, sviatky, poďakovania a pod.), ako aj bežné dary súvisiace s pracovným rokovaním alebo oficiálnymi návštevami a delegáciami.

Postup a sankcie v prípade porušenia noriem kódexu

Knihovník dbá na dodržiavanie princípov uvedených v tomto etickom kódexe. Ich porušovanie, ktoré nadriadený pracovník vyhodnotí ako neprípustné, resp. opakujúce sa, rieši vedenie knižnice. Podľa povahy a závažnosti priestupku vedenie prijíma adekvátne opatrenia.